SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1224

av Sten Bergheden (M)

Brist på veterinärer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera Danmarks och andra länders antagningssystem till och villkor i veterinärutbildningen och se om något av det även kan användas i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över innehållet i utbildningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erfarenhet av djur bör vara meriterande vid antagningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige utbildar många veterinärer ändå talar många om att det är veterinärbrist och att bristen är som störst inom lantbruksdjuren. Många utbildade veterinärer väljer att jobba med smådjur och sällskapsdjur medan andra utbildade veterinärer slutar eller byter arbete och går vidare till andra branscher.

Sveriges Veterinärförbund gjorde en medlemsundersökning 2023 om arbetsförhållandena i Sverige för veterinärer och endast 38% ansåg då att de hade en god arbetsmiljö. Övriga funderade på att byta jobb, byta arbetsplats, arbeta deltid, eller hade varit sjukskrivna.

Att bli veterinär innebär höga akademiska antagningspoäng, lång utbildning och hög akademisk status. Medan jobbet som veterinär innebär att man får förvänta sig

jourarbete, nattarbete, tunga beslut, en hård arbetsbelastning och kanske utan en rimlig ekonomisk ersättning.

Men även om det är många som utbildas så är det ändå för få som är kvar i jobbet efter en tid, det skapar troligtvis en veterinärbrist inom vissa områden och en stress i yrket, och det bidrar säker också till en bristande tillgänglighet av veterinärer. Många av dessa faktorer behöver ses över och man bör försöka hitta lösningar så att inte bara utbildningen är populär utan att också själva yrket ska vara attraktivt och att förväntningarna är realistiska på yrket.

Antagningarna till veterinärutbildningen i Sverige förefaller skilja sig från andra länder som tex Danmark på flera väsentliga punkter. I Danmarks antagningssystem väger man in, i cirka hälften av platserna, också lämplighet, motivation och faktisk förståelse för veterinäryrket. I Sverige är det betygen som är helt avgörande om du kommer in på utbildningen. Även om betygen självklart är viktiga även i Danmark och i andra länder så har de fler bedömningspunkter vid sin antagning. Danmark har i en del av sina antagningar även med lämpligheten och förståelsen för att bli veterinär och att den sökande verkligen också förstår hur tufft jobbet sen blir. I Danmark värderas även praktisk erfarenhet av djur in och det är också meriterande i urvalet till plasterna, även den delen borde kanske lyftas in i antagningssystemet i Sverige.

Sveriges antagning innebär att det är de höga betygen som är helt avgörande för att kunna komma in på veterinärutbildningen. Danmarks intagning förefaller vara mer flexibel och väger in fler mervärden så som erfarenhet av djur, lämplig och en hög förståelse för vad veterinärutbildningen och yrket faktiskt innebär.

Om vi ska få fler att orka och stanna kvar i yrket över en längre tid så är det säkert många delar som kan förbättras generellt så som löner och arbetsvillkor. Men det är viktigt att antagningen också tydligt speglar yrkets alla sidor. Här har vi kanske lite att lära av Danmark.

För att säkra att vi har tillräckligt med veterinärer både för sällskapsdjur och för lantbrukets produktionsdjur även i framtiden, så behöver vi nog se över vad som kan behöva förändras både i antagningsprocesserna och i själva yrket. Därför behöver vi studera hur Danmark och andra länder gör och jobbar med detta. I Sverige bedömer man gymnasiebetyg och högskoleprov men förefaller lägga mindre fokus på generella intervjuer eller lämplighetsprövning. Sverige borde därför studera hur Danmark och andra länders antagningar till veterinärutbildningen fungerar och sedan överväga att anpassa intagningarna i Sverige i viss mån efter det. Sverige bör också studera

innehållet i utbildningen och deras kliniska utbildning och se om även där finns bra saker i Danmark eller andra länder som borde tillämpas även i Sverige.

Sten Bergheden (M)